

▲ Tauranga Airport track: Kui tutvusringkonnas on juba mitmeid maapurjeka omanikke, on kerge korraldada omavahelisi moodsuõtmisi.

◀ Maapurjetamisega tegelemiseks ei pea sugugi peresse uut autot muretsema – enam-vähem igasse neljarattalisse mahub neid mitu komplekti.

▶ Maapurjekas on adrenaliinifännidele uus võimalus, pealegi rahaliselt suhteliselt kättesaadav.

Adrenaliini pump!

Eestis teatakse-tuntakse hästi jääpurjetamist, maapurjetamist, mis on jääpurjetamise analoog maal, aga mitte. Küsimus suurele ringile: milline purjetamise liik oli vanim, kas vee-, jää- või maapurjetamine? Kui uskuda ajalooürikuid, siis on maad mööda purjetamine vanem isegi vee peal purjetamisest.

Orm Valtson ja Sirje Piirsoo
Fotod Blokart

Maapurjetamine võib talvel olla jääpurjetamine. Sõltuvalt jäävälja seisukorrast võib purjetada kas uiskudel või ratastel.

84 Tehnikamaailm 9/2007

Arvatakse, et esimestena kasutasid tuule jõudu maa peal edasi liikumiseks hiinlased ja egiptlased juba enne meie ajaarvamist. Euroopas peetakse maapurjetamise pioneerideks belglasi, kes juba 1600. aastal vastava sõiduriista konstrueerisid ja seda ka kasutasid. Veidi hiljem ehitasid hollandlased maapurjeka, millel nad läbisid 67,6 kilomeetrit keskmise kiirusega 33,8 km/h, mis pidi tolle aja kohta olema lausa uskumatu kiirus. 1800. a keskel kasutasid USA raudteelased purjete abil liikuvaid raudtee remondivaguneid. Belglased olid ka esimesteks maapurjetajate regati organiseerijateks. Võistlus toimus 1910. a ning sõidukitel kasutati jalgrataste rattaid.

Tänapäev

2001. aastal valmistasid vennad Matt ja Paul Beckett Uus-Meremaalt kardi ja purjeka detailidest uue purjetamisvahendi, mille nimeks sai blokart. Selline maapurjekas kaalub kokku 29 kilo ja mahub lahtivõetult praktiliselt iga sõiduauto pakiruumi. Purjeka kokkupanekuks kulub 5–10 minutit ja 3 m² purje all võib ta soodsates oludes arendada kuni 90kilomeetrist kiirust. Purjeta-

da võib asfaldil, kõvemal liival ja madalamal rohul.

Maapurjeka areng on olnud pehmetel öeldes plahvatuslik. Juba peetakse suuri võistlusi ja jääb vaid üle oodata, mis selles valdkonnas lähitulevikus juhtuma hakkab. Tänapäevaks on maapurjetamine paljudes riikides, nagu tuntud suured purjetamismaad Uus-Meremaa, Austraalia, USA, Inglismaa, Holland, Prantsusmaa ja teised, üsna levinud. Loodud on rahvuslikud maapurjetamise liidud, peetakse riikide rahvuslikke meistrivõistlusi, alates 1976. a ka Euroopa meistrivõistlusi. Euroopa maapurjetajate algatusel asutati 1987. a FISLY – ülemaailmne maapurjetajate liit. Liidu ülesandeks on jahiklasside ühtlustamine, ühtsete võistlusmääruste väljatöötamine ja ülemaailmsete võistluste korraldamine.

Käesolevaks ajaks on FISLY-l 15 liikmesmaad ja võisteldakse seitsmes jahiklassis. 2008. aastal toimuvad Argentinast juba 11. maapurjetamise maailmameistrivõistlused (<http://argentina2008.com.ar/index.asp>). Üritatakse parandada ka maajahtide kiirusrekordeid. Praegu kehtiv maajahtide kiirusrekord on püstitatud 1999. a, see on

▲ Tänu mõõtmete ja kaalu väiksusele saab oma purjeka kaasa võtta pea igale poole, kus loodus soosib sellise ala harastamist.

▼ Nagu näha, saavad maapurjetamisega edukalt hakkama ka need, kellest esmapilgul seda ehk ei eeldakski...

175,5 km/h ning kuulub jahile Iron Duck.

Eestisse 2007

Nüüd on jõudnud Uus-Meremaal valmistatud maapurjekad ka Eestisse ja neid on sõitmas juba meie randades, kardiradadel, staadionidel jne. Maapurjekat Blokart esitleti ka mere- ja vabaa- ja messil Tallinnas sellel kevadel. Maaletoojate sõnul oli tutvustatud toote vastu suur huvi, kuid kuna tegemist on nii uudse alaga, siis ollakse eestlastele omaselt kõhklevad seisukohal.

Tänaseks on siinkirjutajal olnud võimalus katsetada Blokart-purjekat erinevates oludes ja kohtades ning kartus, et Eestis ei leidu kohta, kus sõita, on küll alusetu. Peamine et oleks tuult. Tuuleb vaid oodata, millal maapurjetamine suudab kinnistuda meie oludesse ja näeme perekondi massiliselt koos purjetamas. Kellel ala vastu huvi, leiab asjakohast informatsiooni internetist ja võib pöörduda ka loo autori poole.

Kuidas ma maapurjetamas (purikartimas) käisin

Oma esimese sõiduproovi sain teha juba aprillis. Mäletan seda aprillikuu

päeva nii selgelt, nagu oleksin tule-ristsed uue spordivahendiga saanud alles eile.

Oli vastikult vesine, külm ja tuuline laupäeva hommik Haapsalus. Tundsin suisa füüsiliselt, kuidas madalrõhkond mind vastu maad surub, kuid siiski põles minus vastupandamatu soov minna purjetama. Aknast välja vaadates mõtlesin endamisi, et hea peremees ei aja koera ka sellise ilmaga välja.

Silmasin termomeetrit. Nojah – sooja vaid kaks kraadi, kuid kripeldab, kripeldab kohe nii kõvasti, et hoollimata isegi alanud lõrtsisajust roolisin oma auto hoovist välja ja võtsin suuna Haapsalu vanale lennuväljale.

Tuulemõõtja näitas 12–18 m/s. Super! Hetkega unustasin halva ilma, haasart haaras mu enda võimusesse.

Avasin auto tagaluugi ja tõstsin oma purjeka märjale betoonile. Blokart-maapurjeka saab kotiga kõikjale kaasa võtta, kus tuul puhub ja on tassist maad, sõiduvalmis saab ta seada 5 minutiga.

Niisiis heiskasin 3 m² purje, kontrollisin üle kõik ühendused ja asetasin juhtrauale GPS-i. Siis veel kiiver pähe, sõiduprillid ette, kindad kätte ja olin

valmis oma esimeseks tõsiseks maapurjetamiseks.

Olin varem sellise tuulega surfanud merel, kuid maal purjeõudu kasutada polnud juhust veel olnud. Istusin purikarti, Ärevus ja Põnevus tihedalt kannul. Hingasin kolm korda sügavalt sisse-välja... ja olin lõpuks valmis asuma heitlusse loodusjõududega, kogema midagi uut ja erakordset.

Hetkel, kui roolisin maapurjeka tuulde ja tõmbasin sooti, olin täielikult keskendunud uudse sõiduvahendi juhtimisele. Uskumatu kiirendus! Hetkega saavutas purikart kiiruse 35 km tunnis ja tõstis juba tuulepoolset ratast. Kallutasin end vastutuult ja sain rattad viivuks maha, kuid juba oli üks neist taas õhus. Lasin sooti järele ja püüdsin maa-ga kontakti hoida, kuid üha uuesti ja uuesti kerkis tuulepoolne ratas üles.

Purikart kogus üha enam kiirust, spidomeeter näitas juba 55 km/h. Tuul ja vihm peksid näkku, kuid see on tühiasi, sest elamus, mis segu purjetamisest, kiirusest ja lendamisest, oli fantastiline.

Pärast pooletunnist kihutamist, tuulelilles halssides ja pautides tundsin end juba üsna kindlalt. Tekkis haasart sõita veel kiiremini, läbida veel pikem

Tehnilised andmed

■ Blokart Classic 3.0 – hind 28 900 kr	
Raam	Terastoru, värvitud, must
Puri, m ²	3,0
Mast	4osaline fiiber
Vedrustus	Fiiber
Kasutatavad purjed, m ²	2,0 kuni 4,0
Möödud pakitult, m	1,2 x 0,7 x 0,2
Pikkus, m	1,65
Laius, m	1,4
Kõrgus, m	4,2
Kaal, kg	29
Max kiirus, km/h	90
Kokkupaneku aeg, min	5
Purje värv	Must

distsants kahel rattal ja sooritada pööreid suuremal kiirusel. Mis salata, juba tahtsin saavutada ka maksimumkiirust, mis kirjas purikardi tehnilistes andmetes. Koht oli ju ka igati sobiv: 2,5 km pikkune Haapsalu lennurada on ju tuntud autode piirkiiruste proovipai-gana.

Raja betoonkate oli aga märg ja libe ning ilmselt ei olnud minu sõiduuskused ka veel sellised, mis oleksid võimaldanud arendada kiirust 90 km/h. Selle päeva tippmargiks jäi "vaid" 60 km/h! Arenguruumi näis olevat, kuid harjutamine tegevat meistriksi.

Kui sõidu lõpetasin, olin kahe tunni-ga märkamatu läbinud 50 km. Vihm oli mu korralikult läbi leotanud, olin üdini märg, külmunud, aga ÖNNELIK.

Ja nüüd võin tunnustada, et maapurjetamine on tõesti põnev. Võiks öelda, et isegi sõltuvust tekitavalt. Möödunud kuude vältel olen läbinud purje all sadu kilomeetreid Eestimaa randades, aasadel ja parklates. Paraku tuleb esialgu veel konkureerida iseenda ja aja-mõõtjaga. Loodan, et siiski mitte kaua.

Õnneks ei pea ma oma Blokarti talvekski üksi jätma, siis asendan rattad uiskudega ja mul on jääpurjekas. zzz